

Musiklivet i Håsjö socken

Två små flickor, Ester och Ina Viklander, kommer pulsande genom djupsnön på väg hem från skolan. De har sju kilometer att gå hem till Fisksjön, så när de passerar "Bräckebacken" passar de på att titta in hos skomakare Lövgren och hans fru. Där är flickorna alltid välkomna och i dag bjuds de på nybakt rågbröd och ett glas mjölk. När de sitter på bänken innanför dörren och mumsar på brödet tar Lövgren ner sin fiol från en spik på väggen och frågar om flickorna vill höra en "låt". Med fulla munnar nickar de till svar. De är inte bortskämda med musik trots att pappan Hans-Erik Viklander, spelade fiol tillsammans med "Lill-Jöns" från Östansjö. Även deras mor Ida, var musikalisk och spelade både munspel och gitarr, men framförallt hade hon en stark och vacker sångröst. Vid en eldsvåda i en granngård lyckades hon ropa hem manfolket, som var flera kilometer till skogs.

En musikalisk höjdpunkt var när man rodde över Fisksjön till Ante Backmans i Bybo, för att lyssna på deras trattgrammofon.

I Håsjö socken har funnits en hel del allmogespelmän. Dessa har kommit lite i skymundan delvis beroende av det geografiska läget. I gransocknarna Hällesjö, Ragunda och Sundsjö har det nämligen i generationer funnits en rad så kallade storspelmän, som satt sin prägel på den östjämtska låttraditionen. Därför har det känts extra angeläget att sammanställa detta material. Jag har naturligtvis inte lyckats få med alla spelmän som funnits, men jag hoppas att boken ska ge en ganska god bild över spelmanslivet i socknen. Låtarna är till viss del påverkade av den östjämtska låttraditionen med Mikael Rapp som förgrundsgestalt. "Brännlundarna"

har betytt mycket, men även närheten till medelpadsgränsen har satt sina spår. Dragspelet tycks tidigt gjort sitt intåg i bygden och i bl.a. Håsjö, har det funnits många duktiga dragspelare. I huvudsak har jag inriktat mig på de äldre fiolspelmännen, men några dragspelare har slunkit med och blivit omnämnda med bilder och namn. En bidragande orsak till det stora dragspelsintresset tror jag man kan spåra till den omtalade skicklige dragspelsstämman Algot Lövgren i "Bräcka".

Musiklivet i stort

I början av vårt sekel tog skolläraren Olof Byström initiativet till bildandet av en blandad kör i Västanede. 1908 bildades under kantor Jonas Goudins ledning Västanede sångförening och det första offentliga framträdandet gjordes i Kälarne, midsommarafton 1909. 1935 efterträddes Goudin av Axel Nordberg, som kom att samarbeta en hel del med en stråkorkester under ledning av Ano Åsbjörk.

1921 bildades Håsjö manskör, som kom att ledas av N.A. Englund, Kören deltog i en rad sångarfester runt om i Norden.

Intresset för den seriösa musiken har varit stort och i slutet av 50-talet bildades Kälarne musiksällskap under ledning av Oskar Hedberg. Han efterträddes en kort tid av Jonas Andersson och därefter upplöstes sällskapet.

Ovannämnda får bara ses som en mycket summarisk sammanställning för att belysa musiklivet i stort. Huvudsyftet med denna bok är att hedra och bevara minnet av spelmän och låtar till kommande generationer.

Hans-Erik Sundström

Boken låtar och spelmän från Håsjö socken tillägnar jag min mormor Ester Viklander vars hjälp har varit ovärderlig vid sammanställandet.

Hans-Erik Sundström